

Praha 26.4.2011
čj. SRS 032508/2011

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00, Praha 6

Zpráva č. 4 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 18.4.–24.4.2011

1. Počasí

Od poloviny sledovaného období došlo k postupnému nárůstu ranních teplot z 1 °C až na 8 °C a odpoledních teplot z 16 °C až na 23 °C. Dešťové srážky byly na sledovaném území opět minimální. Lokálně ve východní části oblasti napršelo okolo 5 mm srážek. Celkově v oblasti přetrvává sucho.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Provádí se ochrana proti plevelům v obilninách, dokončeno je setí slunečnice, probíhá setí cukrovky a kukuřice. Porosty řepky byly vesměs ošetřeny proti blýskáčkovi řepkovému a začínají kvést. Přihnojují se chmelnice a dokončuje se řez babek. Oproti loňskému roku si stále vegetace udržuje vývojový náskok. Naplno rozkvetly švestky, hrušně, rybíz a angrešty, v teplejších lokalitách nakvétají jabloně a šeříky. Pro jařiny je v současnosti nejzávažnější nedostatek vláhy, který může začít negativně ovlivňovat vzcházející vegetaci.

OBILNINY

Porosty ozimů mají všeobecně zdravou zelenou barvu, nedostatek vláhy se zatím neprojevuje. Vzhledem k vysokým denním teplotám a nedostatku srážek se protahuje vzcházení později setých jařin. Některé dříve seté jařiny vzchází nerovnoměrně.

PŠENICE OZIMÁ (RF 24–32 BBCH)

Slabé výskyty padlí pšenice (*Blumeria graminis*) byly zjištěny ve všech obvodech oblasti na starých listech. V současnosti choroba nepostupuje do vyšších listových pater rostlin.

V obvodu Kladno je nejrozšířenější chorobou na spodních zelených listech tečkovaná listová skvrnitost pšenice (*Mycosphaerella graminicola*), avšak jen ve slabých výskytech.

V porostech byli nasmykáni první křískové polní (*Psammotettix alienus*). Jedná se o první generaci, která může infikovat virózy dosud zdravé rostliny uvnitř porostu. Velikost dospělců se pohybuje okolo 3,8–4,3 mm. Základní zbarvení je tmavě hnědé, štítek je žlutohnědý se světle hnědými skvrnami, pronotum je tmavě hnědé. Na křídlech je patrné síťování, kdy žilky jsou spíše světlejší, tmavě hnědě ohraničené. Nymfy jsou bezkřídlé, značně variabilně zbarvené.

Plošně v oblasti zjištěny slabé výskyty brouků a poškození požerky kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*) a první výskyty kohoutka černého (*Oulema melanopus*).

Příznaky napadení jsou podélné úzké pruhy mezi listovými žebry vykousané brouky a larvami. Larvy na rozdíl od brouků ponechávají při žíru dolní pokožku listů neporušenou. Žloutnou a vadnou listy. Nejvíce bývají napadány okraje porostů.

Brouci kohoutka modrého jsou celí modrozelení. Brouci kohoutka černého mají štít, hrud', břicho a nohy žlutočervené, krovky, hlavu a tykadla modrozelená. Dospělci obou druhů měří 5-6 mm. Vajíčka jsou dlouhá cca 1 mm, žlutooranžová. Larvy jsou špinavě bílé, kyjovitého tvaru, pokryté černým slizem se zbytky trusu. Mají tři páry nohou. Měří 5-6 mm. Kohoutci se vyskytují ve škodlivém množství v několikaletých cyklech. Larvy jsou škodlivější než dospělci. Napadené rostliny špatně metají a předčasně dozrávají. Jarní obilniny jsou k napadení citlivější než ozimé.

Ošetřuje se při výskytu 0,3 a více dospělců na 1 smyk a při 0,4 a více vajíček a larev na 1 odnož.

V obvodu Kolín a Kutná Hora byla dokončena ochrana proti hraboši polnímu (*Microtus arvalis*) na pozemcích se středními a silnými výskyty.

JEČMEN OZIMÝ (RF 29–33 BBCH)

Střední výskyt padlí ječmene (*Blumeria graminis*) byl zjištěn na Berounsku v katastru Lážovice, slabé výskyty zjištěny již ve všech obvodech oblasti.

Ve slabých výskytech byla na listech pozorována síťovitá a okrouhlá skvrnitost ječmene (*Pyrenophora teres*), a to plošně po celé oblasti.

U infekce z osiva se první příznaky objevují již na klíčících pochvách (koleoptile) v podobě nenápadných světle hnědých proužků. Skvrny pak přecházejí na listové čepele v podobě podélných hnědých skvrn, které se zvětšují nebo splývají a často vykazují příčné proužky (síťování). U mladých listů bývá charakteristické síťování vidět jen v procházejícím světle. Koncem sloupkování a při metání bývají skvrny mnohem nápadnější, a při silném napadení celý list zasychá, avšak netřepí se jako u pruhovitosti ječné. Metání klasů není touto chorobou ovlivněno. Silně napadené rostliny však mohou mít zahnědlé špičky zrn a sníženou klíčivost. Choroba je významnější v chladnějším, vlhkém počasí; riziko epidemie roste v deštivém chladném jarním počasí. Spory se šíří hlavně větrem, méně v odstříkujících dešťových kapkách. Šíření choroby podporuje nedostatečně zaorané strniště. Oslabené rostliny jsou k infekci citlivější (utužená půda, příliš jemně zpracovaná půda před setím, předchozí napadení porostu plísní sněžnou či paluškou travní a p.).

Ošetřuje se při výskytu 5% a více napadených rostlin (BBCH 29 a 37)

První dospělci kříška polního (*Psammotettix alienus*) a také dřepčíka obilního (*Phyllotreta vittula*) byli za slunečných dnů pozorováni v porostech obvodu Kladno.

Slabé výskyty brouků kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*) a kohoutka černého (*Oulema melanopus*) zjištěny plošně v celé oblasti.

JEČMEN JARNÍ (RF 13–23 BBCH)

Porosty v současnosti nejvíce ovlivňuje sucho.

Neobvyklý výskyt pelyňku černobýlu (*Artemisia vulgaris*) byl pozorován v obvodu Mladá Boleslav v katastru Plužná v porostu založeném po cukrovce.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 11-14)

Na Kladensku všeobecně pozorováno slabé poškození okrajů listů listopasem čárkovitým (*Sitona lineatus*).

BOB OBEČNÝ (RF 11-14)

Stejně jako u hrachu bylo na Kladensku pozorováno slabé poškození okrajů listů listopasem čárkovitým (*Sitona lineatus*).

OLEJNINY

Mezi jednotlivými porosty jsou stále značné vývojové rozdíly. Porosty jsou všeobecně nízké, ale rychle ženoucí do květu.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 55–63 BBCH)

V celé oblasti pozorovány pouze slabé výskyty **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)**. Některá poupata již byla poškozena žírem.

Do porostů již nalétává i **krytonosec šešulový (*Ceutorhynchus obstrictus*)**. První výskyty byly zaznamenány 18.4. v katastru Suchdol u Kutné Hory, 20.4. pak v katastrech Hradečno a Řevničov u Kladna.

Dospělci jsou stejnoměrně šedě zbarvení, 2,5-3 mm dlouzí. Larvy jsou beznohé, bílé s hnědou hlavou. Krytonosec šešulový svým žírem umožňuje napadení šešulí bejlmorkou kapustovou. Oba škůdci společně mohou způsobit až 50% ztráty na výnosech semen, zvláště v teplých letech. Navíc požitky brouků přispívají k napadení rostlin houbovými chorobami.

Porosty se ošetřují při výskytu alespoň jednoho sedícího dospělé krytonosce šešulového na jednu rostlinu.

OKOPANINY

ŘEPA CUKROVKA (RF 00-19)

V porostech zjištěny první slabé výskyty **dřepčíka rdesnového (*Chaetocnema concinna*)** a **dřepčíka řepného (*Chaetocnema tibialis*)**.

První slabý výskyt **rýhonosce řepného (*Asproparthemis punctiventris*)** pozorován dne 18.4. v katastru Suchdol u Kutné Hory.

CHMEL

CHMEL (RF 07-09)

Na vzcházejících výhonech v katastru Kroučová pozorováni brouci **dřepčíka chmelového (*Psylliodes attenuatus*)** a zjištěny jejich požitky.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 57-60 BBCH)

Na sledovaných lokalitách v obvodu Kladno zůstaly po napadení **padlím jabloňovým (*Podosphaera leucotricha*)** květní a listové růžice uzavřené a zdeformované.

OKRASNÉ DŘEVINY

JÍROVEC MAĎAL

Všeobecně v celé oblasti zaznamenáno rojení **klíněnky jírovcové (*Cameraria ohridella*)**.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan